

Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Kavramına İlişkinin Metaforik Algıları

Uğur KOÇ¹

¹ Amasya Üniversitesi, Suluova Meslek Yüksekokulu. <https://orcid.org/0000000309376015>

To cite this article/ Atf için:

Koç, U. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Kavramına İlişkinin Metaforik Algıları. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 11-20.*

Özet

Beden eğitimi bireyin toplumsal, duygusal, fiziksel ve zihinsel gelişim yönlerine aynı anda bütünsel olarak katkı sağlayan bir olgudur. Bugünün üniversite öğrencileri geleceğin yetişkinleri olması bakımından, üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla tespit edilmesi önemli görülmüştür. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına yönelik sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla incelemektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Amasya Üniversitesinde öğrenim gören 50 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde önceden belirlenen kavramsal kategorilerin olmaması ve araştırmacı tarafından verilere göre kategorilerin oluşturulacak olması nedeniyle, bu araştırmada içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan üniversite öğrencileri, beden eğitimi kavramına yönelik 25'i farklı olmak üzere 50 metafor geliştirmiştir. Bu metaforların gerekçeleri dikkate alınarak oluşturulan 3 kategori ise; Sağlık, İhtiyaç, Rekreatif boyut şeklindedir

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi, Algı, Üniversite öğrencisi, Metafor

Metaphoric Perceptions of University Students Regarding the Concept of Physical Education

Abstract

Physical education is a phenomenon that contributes to the social, emotional, physical and mental development aspects of the individual at the same time. Today's university students being adults of the future, it has been considered important to determine the perceptions of university students towards the concept of physical education through metaphors. The aim of this research is to examine the perceptions of university students towards the concept of physical education through metaphors. In this study, the scientific pattern, one of the qualitative research patterns, was preferred. The study group of the research consists of 50 students studying at Amasya University in the 2019-2020 academic year. In the analysis of the data obtained from the research, content analysis was used since there were no pre-determined conceptual categories and the categories would be created by the researcher according to the data. University students participating in the study developed 50 metaphors, 25 of which are related to the concept of physical education. Health, Needs and Recreative Dimensions are the 3 categories created by taking into account the rationale of these metaphors.

Key words: Physical education, Perception, University student, Metaphor.

GİRİŞ

Tüm dünyada ülkelerin amaçladığı nitelikli insan tipinin yetişmesinde ve toplumsal kalkınmanın gerçekleştirilmesinde eğitim programları önemli rol oynamaktadır. Eğitim programı, genel olarak bir eğitim kurumunun çocuklar gençler ve yetişkinler için sağladığı milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetlerdir (Varış,1988). Geçmiş yıllarda bilim, eğitimi sadece zihinsel bir süreç olarak ele alırken, son yıllarda ise zihin ve beden birlikteliği yaklaşımı önem kazanmıştır. Bu nedenle; beden eğitimi derslerinin etkili bir şekilde işlenmesi öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden kazanımları açısından oldukça önemlidir (İlgar ve Cihan, 2018).

Hem Zihinsel hem de duygusal unsurları birlikte içine alan algı kavramı (Hançerlioğlu, 1982), duyu organlarının elde ettiklerini yorumlama ve onları anlamlı hâle getirme süreci olarak da tanımlanabilir (Aytaş, 2013). Bir algı aracı olarak değerlendirilebilen (Arnett, 1999) metaforlar, öğrencilerin zihinlerinde eğitim programına ilişkin oluşan imgelerin ne olduğunun belirlenmesinde (Özdemir, 2012), ve eğitim programı kavramına ilişkin algıları saptamaya yönelik kullanılan önemli yöntemlerden biridir (Budak ve Kula, 2017).

Miller (1987) ise; metaforların bir olguya ilişkin fikirlerimizi biçimlendiren, yönlendiren ve denetleyen çok güçlü zihinsel araçlar olduklarını iddia etmektedir. Başka bir ifade de ise metaforların, insanların farklı benzetmeler kullanarak, yaşamı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördüklerini açıklamada kullandıkları bir araç oldukları ileri sürülmektedir (Cerit, 2008). Köken olarak metafor kelimesi, Yunanca “Metapherein” ya da “Metafora” kelimelerinden gelmektedir. “Meta” kelimesi “değiştirmek” anlamına gelmekte, “pherein” kelimesi ise “taşımak” anlamına gelmektedir (Levine, 2005). Türkçe’de ise metafor kelimesi benzetmeler, eğretilmeler, istiareler ve mecazlar anlamında kullanılmaktadır. Metaforun, kullanıldığı yer ve amaca bağlı olarak bir kavram veya durumu başka bir kavram veya durumla anlatma biçimi olarak tanımlanabileceği ileri sürülür (Gün ve Şimşek, 2017). Murat Kalfa Kavramları algılarken çoğu zaman başka bir kavramla olan ortak yönleri akıllara getirilir. Bir kavramın yeni öğrenilen başka bir özelliği çoğu zaman çok iyi bilinen başka durumların özellikleriyle eşleştirilir ya da zihinlerde benzetmeler oluşturulur (Geçit ve Gençler, 2010).

Metafor konusundaki araştırmalar incelendiğinde, genelde çalışmaların üç amaç etrafında toplandığı görülmektedir. Bunlar; metaforların yapısı ve oluşumuna ilişkin çalışmalar; metaforların bir konunun öğretimi için kullanılması hakkındaki çalışmalar ve metaforlar yoluyla kişilerin inançları, tutumları, beklentileri ve algılarının tespitine yönelik veri toplamak için yapılan çalışmalardır (Yalçın ve vd., 2016). Ülkemizde başta eğitim bilimi olmak üzere, sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde metaforlarla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Ancak ülkemizde gerçek manada beden eğitimi ve spor anlayışı yerleşmediği (Özer ve Çolakoğlu, 2017) düşüncesi de dikkate alındığında beden eğitimi ve spor alanında hazırlanmış metafor çalışmalarının istenilen düzeyde olmadığı söylenebilir.

Beden eğitimi bireyin toplumsal, duygusal, fiziksel ve zihinsel gelişim yönlerine aynı anda bütünsel olarak katkı sağlayan bir olgudur. Beden eğitiminin öneminin, özellikle geleceğin yetişkinleri olan gençler tarafından doğru algılanması, gelecek nesillerin beden eğitimine hak ettiği değeri vermelerine önemli katkı sağlayacaktır. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin

beden eğitimini nasıl algıladığının öğrenilmesi ve yapılan etkinliklerin içeriklerinin bu doğrultuda düzenlenmesi önemli görülmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı üniversite öğrencilerin beden eğitimine ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla belirlenmesidir.

1. Üniversite öğrencileri “Beden Eğitimi” kavramına yönelik sahip oldukları algıları hangi metaforlar ile açıklamaktadır?
2. Üniversite öğrencilerinin “Beden Eğitimi” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlar, ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin metaforik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2011) olgu bilim desenini, farkında olduğumuz halde derinlemesine ve ayrıntılı bir şekilde bilmediğimiz olgular üzerinde yoğunlaştığını belirtmektedir. Temel nitel araştırma deseninin tercih edilmesinin nedeni üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların ortaya çıkarılmak istenmesidir. Şaban (2008)’a göre metaforun bir araştırma aracı olarak yararlanıldığı incelemelerde “gibi” kelimesi ile genellikle metaforun konusunu ve metaforun kaynağı arasındaki ilişkiyi daha net bir şekilde çağrıştırmak için kullanılmaktadır. “Çünkü” sözüne yer verilerek, katılımcıların kendi metaforları için de mantıksal bir dayanak sunmaları istenmiştir. Bu desende, katılımcıların kavramları nasıl yorumladıkları, oluşturdukları ve tecrübelerine ne anlam kattıkları üzerinde durulur. Bu desen tüm alanlarda ve eğitimde yaygın olarak kullanılan bir türdür (Merriam, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırma grubunu 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında Amasya Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 59 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan 9 öğrencinin cevapları, formdaki ifadeleri tamamen boş bırakmaları veya tamamlamamaları nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Araştırmaya katılan 50 üniversite öğrencisinin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	24	48.00
Erkek	26	52.00
Toplam	50	100.00

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan Üniversite öğrencilerinin % 48,00’inin (24) kadın ve % 52,00’sinin (26) ise erkek olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verilerinin toplanma süreci iki aşamadan oluşmaktadır. Öncelikli olarak çalışma grubunun uygun olduğu bir zaman diliminde araştırmacı tarafından metaforlar ile ilgili bir sunum gerçekleştirilmiştir. Metaforun ne olduğuna ve örnek metaforlara yönelik bilgilerin verildiği bu sunum sonrasında da araştırmanın verileri toplanmıştır. Metafor

araştırmalarında genel olarak yarı yapılandırılmış soruların tercih edildiği bilinmektedir (Saban, 2009). Bu araştırmada da metafor araştırmalarında kalıp haline gelmiş sorulardan yararlanılarak bir form oluşturulmuştur. Bu formda üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerini tespit etmek amacıyla bir soru, metaforu ve gerekçesini belirlemek amacıyla da “Beden Eğitimi gibidir/-e, -a benzer. Çünkü,” kalıp sorusu yer almıştır. Üniversite öğrencilerinin özđün algılarının ortaya çıkması için süre sınırlaması yapılmamıştır. Ayrıca her bir katılımcının sadece bir tane metafor geliştirmesi istenmiştir.

Verilerin Analizi

Öğrencilerin yazılı olarak oluşturdukları metaforlar içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde toplanan veriler önce kavramsallaştırılır, ardından bu kavramlar mantıklı bir biçimde düzenlenir ve verileri açıklayan durumlar temalaştırılır (Yıldırım ve şimşek, 2011). İçerik analizinde asıl amaç, araştırma sonucunda elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ulaşmaktır. Araştırmada ulaşılan veriler, içerik analizi aşamaları dikkate alınarak kodlama ve ayıklama, kategori oluşturma, geçerlik - güvenilirlik ve verilerin yorumlanması başlıkları altında analiz edilmiştir.

Kodlama ve ayıklama: Katılımcıların ilk olarak cevapları incelenmiş, metaforlar ve cümlelerin anlamlı olup olmadığına bakılmıştır. Boş bırakılan, anlamsız olan veya tamamlanmayan ifadeler araştırmadan çıkarılmıştır. Çalışma sonunda oluşturulan verilerden ilişkisel kategori çerçevesi oluşturulmuştur.

Kategori oluşturma: Katılımcıların metafor oluştururken beden eğitimi kavramıyla ilgili hangi özellikleri düşündüğü belirlenmiş ve ortak özellikte olanlar aynı grupta toplanmıştır. İçerik analizleri sonucunda kategoriler belirlenmiştir. Kategoriler belirlenirken, metaforların anlamlı bir bütün oluşturmasına özen gösterilmiştir. Araştırmaya katılan 50 öğrenci beden eğitimi kavramına ilişkin toplam 50 adet metafor üretmiştir. Katılımcıların gerekçeleri dikkate alınarak belli bir tema ile ilişkilendirildiğinde beden eğitimi kavramına dair 3 farklı kavramsal kategori oluşturulmuştur.

Geçerlik ve güvenilirlik: Araştırma süresince öğrencileri yönlendirici herhangi bir telkinde bulunulmamaya dikkat edilmiştir. Kavramsal kategorilere ayrılan metaforlar nitel araştırma konusunda uzman dört kişinin görüşüne sunularak tutarlılık incelemesi yapılmıştır. Araştırmanın geçerliğinin sağlanması için veri analizi süreci açıklanmıştır. Güvenirliğini sağlamak için uzmanlardan metaforlar ile kavramsal kategorileri eşleştirmeleri istenmiştir. Görüş birliği ve ayrılıklarını belirlemek amacı ile kodlayıcılar arası güvenilirliği belirlemek için Miles ve Huberman’ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Araştırmacı ve uzman değerlendirmeleri arasındaki uyumun %93 olduğu belirlenmiştir. Nitel araştırmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olması beklenir.

Verilerin yorumlanması: Oluşturulan metaforlar, kategoriler ve açıklamalar şekil ve tablolar halinde sunulmuş ve açıklanarak yorumlanmıştır. Metaforların kullanılma sıklıkları yüzde ve frekanslar halinde hesaplanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda ortaya çıkan metaforlara, metaforların kategorilere göre dağılımına ve üniversite öğrencilerinin ifadelerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına yönelik belirttikleri metaforlar

Sıra No	Metafor	Kadın (f)	Erkek (f)	Toplam (f)	Yüzde (%)
1	Sağlık	4	2	6	12.00
2	Hayat	2	2	4	8.00
3	Oksijen	1	2	3	6.00
4	Yaşam	1	2	3	6.00
5	Yemek	1	2	3	6.00
6	Müzik	2	1	3	6.00
7	Futbol	-	2	2	4.00
8	Eğlence	2	-	2	4.00
9	İlaç	1	1	2	4.00
10	Demir	-	2	2	4.00
11	Su	2	-	2	4.00
12	Nefes	1	1	2	4.00
13	Oyun	1	1	2	4.00
14	Kros	-	2	2	4.00
15	Kitap okuma	1	1	2	4.00
16	Yüzme	-	1	1	2.00
17	Halı saha	-	1	1	2.00
18	Dans	1	-	1	2.00
19	Uyku	-	1	1	2.00
20	Mermi	-	1	1	2.00
21	Serum	-	1	1	2.00
22	Aşı	1	-	1	2.00
23	Terapi	1	-	1	2.00
24	Vitamin	1	-	1	2.00
25	Müze gezisi	1	-	1	2.00
Toplam		24	26	50	100.00

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin 25 farklı olmak üzere 50 metafor geliştirdiği görülmektedir. Bu metaforlar içerisinde en fazla frekansa sahip olan metaforlar; sağlık (6), hayat (4), oksijen (3), yaşam (3), yemek (3), müzik (3), futbol (2), eğlence (2), ilaç (2), demir (2), su (2), nefes (2), oyun (2), kitap okuma (2), kros, yüzme, halı saha, dans, uyku, mermi, serum, aşı, terapi, vitamin, müze gezisi şeklindedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin geliştirdiği metaforların kategorilere göre dağılımı Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Üniversite öğrencilerinin Beden Eğitimi Kavramına geliştirdiği metaforların kategorilere dağılımı

Kategoriler	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı	Yüzde %
Sağlık	8	15	30.00
İhtiyaç	7	18	36.00
Rekreatif	10	17	34.00
Toplam	25	50	100.00

Tablo 3 İncelendiğinde üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların 3 kategoride toplandığı görülmektedir. Bunlar; Sağlık (15), İhtiyaç (18), Rekreatif (17)'dir.

Her bir kategoriye ait metaforlar ve örnek ifadeler kategori başlıkları altında verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin ‘‘Sağlık’’ Kavramına geliştirdiği metaforların kategorilere dağılımı

Kategori	Metaforlar	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Sağlık	Sağlık (6). İlaç (2). Demir (2). vitamin. mermi. serum. aşı. terapi	8	15

Tablo 4 İncelendiğinde sağlık kategorisine ait 8 farklı olmak üzere 15 metaforun geliştirildiği görülmektedir. Bunlar; Sağlık (6), İlaç (2), Demir (2), vitamin, mermi, serum, aşı, terapi şeklindedir. Bu metaforlara ait örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

‘‘K.7: Beden eğitimi sağlık gibidir. Çünkü bedenimizi eğittikçe fiziksel, psikolojik, ve zihinsel olarak da güçleniriz. E.41: Beden eğitimi sağlık gibidir. Çünkü sağlam kafa sağlam vücutta bulunur. E.47 Beden eğitimi ilaç gibidir; çünkü bir insan nasıl hastalandığı zaman ilaca ihtiyacı varsa sürekli zinde kalmak için ve sağlıklı yaşam formu içinde beden eğitimine ihtiyaç duyar. E.4: Beden eğitimi İlaç gibidir. Çünkü bizi nerdeyse bütün kronik hastalıklardan korur. E.10: Beden eğitimi demir gibidir. Çünkü vücudun tüm yükünü taşıyan iskeletleri güçlendirir. E.1: Beden eğitimi vitamin gibidir. Çünkü eksik şeyleri onunla kazanırız. K.16: Beden eğitimi serum gibidir. Çünkü kendimizi kötü hissettiğimizde toparlanmamıza yardımcı olur. K.22: Beden eğitimi terapi gibidir. Çünkü insanın kendi vücudunu dinleyerek huzur bulmasını sağlar.’’

Tablo 5. Öğrencilerin ‘‘İhtiyaç’’ Kavramına geliştirdiği metaforların kategorilere dağılımı

Kategori	Metaforlar	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
İhtiyaç	Hayat (4). oksijen (3). yaşam (3) yemek (3). nefes (2) su (2). uyku	7	18

Tablo 5 incelendiğinde ihtiyaç kategorisine ait 7 farklı olmak üzere 18 metaforun geliştirildiği görülmektedir. Bunlar; Hayat (4), oksijen (3), yaşam (3) yemek (3), nefes (2) su (2), uyku şeklindedir. Bu metaforlara ait örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

‘‘K.12: Beden eğitimi hayat gibidir. Çünkü size hayallerinizi gerçekleştirmek için bir fırsat verir. K.42: Beden eğitimi hayat gibidir. Çünkü hayat bizlere bir şeyleri öğreterek, geliştirerek, güçlü kılar; beden eğitimi de vücudumuzu geliştirerek kuvvetlendirerek bizleri güçlü dinç kılar. E.9: Beden eğitimi oksijen gibidir. Çünkü insanın yaşamını devam ettirebilmesi için şarttır. E.18: Beden eğitimi yemek gibidir. Çünkü hayata devam edebilmemiz için vücudumuzun ihtiyacı vardır. E.3: Beden eğitimi su gibidir. Çünkü vücudumuzun en temel ihtiyaçlarından bir tanesidir. K.39: Beden eğitimi su gibidir. Çünkü yaşamı devam ettirmek için gereklidir. E.21: Beden eğitimi uyku gibidir. Çünkü insanı sakinleştirir ve dinlendirir.’’

Tablo 6. Öğrencilerin “Rekreatif” Kavramına geliştirdiği metaforların kategorilere dağılımı

Kategori	Metaforlar	Metafor Sayısı	Toplam Metafor Sayısı
Rekreatif	Müzik (3), eğlence (2), futbol (2), kros (2), oyun (2), kitap okuma (2), dans, halı saha, müze gezisi, yüzme	10	17

Tablo 6 incelendiğinde rekreatif kategorisine ait 10 farklı olmak üzere 17 metaforun geliştirildiği görülmektedir. Bunlar; Müzik (3), eğlence (2), futbol (2), kros (2), oyun (2), kitap okuma (2), dans, halı saha, müze gezisi, yüzme şeklindedir. Bu metaforlara ait örnek ifadeler aşağıda verilmiştir,

“E.2: Beden eğitimi müzik gibidir, çünkü kimi zaman duygusallaştırır kimi zaman hırçınlaştırır. K.45: Beden eğitimi müzik gibidir, çünkü; *insanın ruhunu dinlendirir.* E.17: Beden eğitimi futbol gibidir, çünkü *başardıkça zevk alırsın.* E.20: *Beden eğitimi kros gibidir, çünkü kısa vadede yorulduğunu düşünürken aslında güçlenmişsindir.* K.24: *Beden eğitimi kitap gibidir, çünkü kitapla ruhunuzu, sporla fiziğinizi eğitirsiniz.* E.48 *Beden eğitimi kitap gibidir, çünkü; kitap okurken beynimizi geliştiriyoruz ve sağlıklı kalmasını sağlıyoruz, beden eğitiminde ise bedenimizi geliştiriyoruz ve hep sağlıklı kalmasını sağlıyoruz.* E.11: *Beden eğitimi halısaşa gibidir, çünkü oynarken zevk alıyorum.”*K.14: *Beden eğitimi müze gezisi gibidir, çünkü her ikisinde de uzaklara dalarım”*

TARTIŞMA ve SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına yönelik düşüncelerini metaforlar aracılığıyla ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada, metaforlar katılımcıların gerekçeleri dikkate alınarak belli bir tema ile ilişkilendirilmiştir. Metafor kavramını kavramsal bir yapıyı mecazi yol ile ve başka bir kavramsal ifade ile anlatmak olarak tanımlamak mümkündür. Araştırma kapsamında toplanan veriler 25 çeşit metafor ile 3 kavramsal kategoride toplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin üretmiş oldukları metaforların sırası ile en çok “İhtiyaç Boyut”, “Rekreatif” ve “sağlık” kategorilerinde toplandığı belirlenmiştir.

“Rekreatif” kategorisi incelendiğinde, “Müzik”, “Eğlence”, “Futbol”, “Kros”, “Oyun”, “Kitap Okuma”, “Dans”, “Halı Saha”, “Müze gezisi”, “Yüzme” şeklinde sıralandığı görülmektedir. Yetim(2000), spor yolu ile ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın gelişeceğini, bireylerin karakter gelişiminin sağlanacağını savunmuştur. Yılmaz vd. (2017)’nın üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik metaforik algılarını incelediği çalışmada; Üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik ürettikleri metaforların 7 kategori altında toplandığı bunlardan 6’sının pozitif anlam içerdiği görülmüştür. Olumlu anlam içeren kategoriler arasında en yüksek sıklığa sahip olan “Güzel ve eğlendirici kurs”, “macera”, “eğlenceli spor”, “oyun”, “drama”, “dönme dolap” ve “oyun ve eğlence” gibi metaforlar yer almıştır. Mevcut araştırma ile Yılmaz vd. (2017) tarafından elde edilen bulgular bu çalışmadan elde edilen bulgular ile tutarlılık göstermektedir. Özdiç (2005) ve Yılmaz (2006) çalışmalarında beden eğitimi ve sporun sosyalleşme boyutuna dikkat

çekmişlerdir.

“İhtiyaç Boyut” kategorisini oluşturan metaforlar incelendiğinde; “Hayat”, “Oksijen”, “Yaşam”, “Yemek”, “Nefes”, “Su” ve “Uyku” şeklinde ortaya çıktığı görülmektedir. En fazla metaforu içerisinde bulundurulmuş “Sağlık Boyut” kategorisi incelendiğinde, “Sağlık”, “İlaç”, “Demir”, “Vitamin”, “Mermi”, “Serum”, “Aşı”, “Terapi” şeklinde sıralandığı görülmektedir. Bireyin bedenini en doğru ve etkin şekilde kullanabilme kabiliyeti beden eğitimi ile kazandırılabilir. Akgün (2006) sporun insanlarda fizyolojik etkileri ile beraber bireylerin motorik özelliklerini de (dayanıklılık, kuvvet, sürat, hareketlilik ve beceri) geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Üniversite öğrencilerinin sağlık kategorisinde sunmuş oldukları metaforlar göz önüne alındığında beden eğitimi derslerine gereken önemin verilmesi bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerinin gelişimi açısından oldukça önem arz etmektedir.

Sonuç olarak; Bireyler, yaşamdaki tecrübeleri sonucunda bir kavrama ilişkin algı geliştirir. Bununla birlikte geleceğin yetişkinleri olacak üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin algılarının ortaya çıkarılması önem taşımaktadır. Elde edilen veriler sonucunda beden eğitimi kavramının çoğunlukla olumlu algılandığı görülmektedir. Üniversite öğrencileri tarafından beden eğitiminin etkinliği ifade edilmiş, hedef davranışlar düşünüldüğünde birçok kazanım dile getirilmiştir.

Bu sonuçlardan hareketle üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin algılarının ortaya konması bu kavrama ilişkin yanlış bilgilerin düzeltilmesi mevcut iyi durumların ise daha da geliştirilerek yeni projelere ve yayınlara öncülük edebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Aytaş, G. (2013). Yaratıcı dramının algısal öğrenmedeki rolü. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 101-106.
- Arnett, R. C. (1999). Metaphorical guidance: Administration as building and renovation. *Journal of Educational Administration*, 37(1), 80-89
- Budak, Y. ve Kula, S. S. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 18(2), 311-329.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı ile İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Müdürlerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Geçit, Y., ve Gençer, G. (2010). Meslek lisesi 10. sınıf öğrencilerinin coğrafya öğretim programındaki bazı kavramları algılama düzeyleri ve kavram yanlışları. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, Antalya, 11-13.
- Gün M., ve Şimşek R. (2017). Türkçe Öğretmenliği Öğrencilerinin Türkçe Konuşan Yabancılara Yönelik Metaforik Algıları. *Route Educational and Social Science Journal*, 19, 365-378.
- Hançerlioğlu, O. (1982). *Felsefe sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitapevi
- İlgar, E. A. ve Cihan, B. B. (2018). Metaphoric Perceptions of School Principals towards Physical Education Term. *International Journal of Higher Education*, 7(5), 194-205.
- Levine P. M. (2005). Metaphors and Images of Classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 41(4), 172-175, <https://doi.org/10.1080/00228958.2005.10532066>
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. S. Turan (Çev.). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. California: Sage Publications Inc
- Miller S. (1987). Some Comments on the Utility of Metaphors for Educational Theory and Practice. *Educational Theory*, 37(3), 219-227.
- Akpınar, S., ve Yıldız, Ş. (2018). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 77, 91- 114.
- Özdemir, M. (2012). Lise öğrencilerinin metaforik okul algılarının çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 96-109.
- Özdiñç, Ö. (2005). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri, *Sportmetre Dergisi*, 3(2): 77-84.
- Özer U., ve Çolakoğlu T. (2017). Çağdaş Spor Bilincinin Oluşmasına İlişkin Spor Yöneticilerinin Görüşleri. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 1-11.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14(3), 459-496.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Varış, F. (1988), Eğitimde Program Geliştirme “Teori ve Teknikler”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, 157, 40.

- Yalçın M., Özoğlu E. A., ve Dönmez A. (2016). Öğretim Elemanlarının Araştırma Görevlisi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Eğitim ve Bilim*, 41(185), 19-32.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A., Esentürk. O. K., Tekkurşun, D. G. ve İlhan E. L. (2017). Metaphoric perception of gifted students about physical education course and physical education teachers. *Journal of Educationand Learning*, 6(2), 220-234
- Yılmaz, B. (2006). *Doğa Sporlarına Katılımın Sosyal Bütünleşmeye Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.